

„Edinost“

z njo enkrat na dan, razen nedelj in
raznikov, ob 4. uri zvečer

Naročnina znaša:

za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za štiri leta . . . . . 48 „
za en mesec . . . . . 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej na ur-
odbe brez priložne naročnine in ura-
ve oštra.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
sazne številke po 6 stotink (3 nve.);
traven Trsta pa po 8 stotink (4 nve.)

Telefon št. 579.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za več-
kratno naročilo a primernim popustom
Poslana, osmrtnice in javne zahvale do-
mači oglašit. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo
Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
jema upravništvo. Naročnino in oglase
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
sprejemanje inseratov v ulici Molin
piccola št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

1. tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Nekoliko o našem ribištvu.

Gospod urednik! Dovolite mi, da Vam
danes spregovorim nekoliko o predmetu, s
katerim se naši listi razmeroma malo bavijo, a
ki je vendar sila važen za te naše kraje;
saj je — poleg vinogradništva — glavni vir
dohodka velikemu delu prebivalstva tu v
obmorskih pokrajinah. Spregovoriti Vam ho-
čem nekoliko o ribištvu, a se hočem za danes
omejiti na to, da v glavnih potezih sprego-
vorim o stvari, v kolikor je ista del do-
govorov v trgovinski pogodbi med Avstro-
Ogrsko in Italijo.

V letu 1903. bo obnoviti to pogodbo.
Ta pogodba — kakor je že v naravi stvari
— obseza velik kompleks raznih interesov.
Ti interesi se pa čisto — kar je zopet v
naravi stvari — križajo med seboj in si na-
sprotnujejo jeden drugemu. Za neke vrsti in-
teresov izhajajo iz mednarodne pogodbe udob-
nosti in celo privilegiji na škodo drugim
vrstam interesov. Po naši dosednji
pogodbi z Italijo so na avstro-
ogrski strani interesi vinograd-
ništva in ribištvu oni, ki morajo
nositi slabo stran pogodbe in
plačevati dragi račun.

Razne industrije, razni karteli imajo
morda dobiček od dogovorov z Italijo, ker
je njihovim izdelkom odprta pot v Italijo
skoro brez vsake carine. Te ugodnosti pa
bi Italija — to se umeje — ne dopušča, ne da
bi iskala odškodnine za to na drugi strani.
In to odškodnino išče ravno v
dogovorih glede ribištvu in uva-
žanja italijanskih vin v Avstro-
Ogrsko. Sedem borih kron uvozne carine
za italijanska vina v naše kraje, to je skoraj
popolnoma sloboden uvoz; poleg tega pa so
italijanski ribiči — ne, to bilo premalo re-
čeno, ako bi rekli, da so enakopravni z
našimi ribiči, ampak, kdor jih vidi, kako se
vedejo nasproti našim ribičem, mora misliti,
da so oni gospodarji na našem
morju tikoma sem do vztočne obali Adrije!
To je ravno, kar kriči: tujec gospodar nad
domačinom!!

O školah, ki jih trpi vinogradništvo
vsled trgovinske pogodbe z Italijo, ne bom
govoril za danes. Danes mi je — kakor že
rečeno — pred očmi škoda, ki jo trpi ribi-
ška obrt.

Tu imamo takoj privilegij, ki ga uživajo

italijanski ribiči s tem, da se morejo na jedno
samo morsko miljo (1852 m) bližati našemu
obrežju. Vrednost te določbe za italijanske
ribiče spoznamo še le po tem, ako vemo, da
tudi domači ribič, ako lovi v okrožju druge
občine, mora ostati miljo od obrežja. Tako
zahteva ministerijalna naredba od leta 1835,
§ 1. Torej uživa tujec v našem morju pov-
sem isto pravico, kakor domačin. To pa je
že nečuvven privilegij za onega prvega!

Koliko škode povzročajo ti italijanski
ribiči, hočem dokazati tu z nekoliko podatki.
Čožotskih in sploh italijanskih ladij ribari
v naših vodah vsako leto povprečno nad 600.
Na teh ribiških ladijah je do 2500 italijan-
skih ribičev, ki služijo okroglo po 1,250.000
K na leto, tako, da odpada na vsakega ka-
kih 500 K. Tu pa treba posebno pomisliti,
da velik del teh ribičev love v naših vodah
le od zadnje polovice septembra pa tja do
Velike noči. Potem se pobirajo v Italijo, ker
poleti ne ribarijo. Torej služijo ti ribiči po
500 K že na vsakega pol leta.

Je pa tudi takih, ki po vse leto ne od-
hajajo v Italijo in ki neprestano lové v na-
šem vodovju. Mimogredé bodi omenjeno, da
so to tisti, iz katerih italijanska mesta istrska
rekrutirajo nove avstrijske državljane, da na
ta način množe italijanski element v Primorju
na škodo domačinom: Slovanom in —
Italijanom!

Takov Čožot služi pri nas najmanj po
1000 K na leto. Pa ko bi bila to jedina
škoda! Ali kakova je še le škoda, ki nam
jo povzročajo se svojimi mrežami, ker uni-
čujejo žnjimi ribji zarod: male ribe in jajčica.
Mreže italijanskih ribičev so trojne. Največa
je ona, kateri pravijo »koča«, potem sti tar-
tana in braganja. S temi mrežami segajo do
dna morja, a ribe, katere love oni, navadno
ležajo jajčica na dno.

Tista velika mreža je napravljena iz dveh
podolgastih koncev, ki se v sredini podaljšu-
jeta v veliko vrečo. Vreča je napravljena iz
treh mrež, ki se delijo v: zunanjo, notranjo
in srednjo. Zunanja je narejena iz 8 cm ve-
likih »oči«, a se razprostira samo zgoraj
vreče. Notranja mreža se razprostira po vsej
vreči in je narejena iz debelejših vrvi; njena
»očesa« merijo 34 mm. Srednja mreža pa,
ali prava vreča je najgostejša in tudi naj-
močnejše narejena. Njena »očesa« imajo 2 cm
obsega. Na zdolej je vreča bolj močna ter je
preprežena z mnogimi poševnimi vrvmi ter

ima, posebno na koncu, mrežo bolj gosto.
Na zgoraj ima kose probkovine (sughero), ki
drže vrečo od dna. Konec vreče drži več
obročev razširjenega in sestoji isti samo iz
jedne mreže, ki ima »očesa« od 15 mm ob-
sega. Na zdolej ima vreča dva kosa lesu,
privezana na-se, ki sta narejena kakor sani-
ter služita, da se mreža ne trže ob različnosti
morskega dna. Vsa mreža ima na dolnji
strani kose svinca, a pogostoma privezujejo
tudi kamenje, ki naj drži mrežo k dnu, in
pa služi v t., da mreža, kadar jo vlečejo ob
dnu, ne splava. Na zgornjem delu ima —
kakor rečeno — probkovino, ki drži gornje
dele mreže od dna.

Za to veliko mrežo sti najpogubnejši mreži
tartana in braganja. Ti dve sti skoro jed-
nako narejeni, samo da sti mnogo manjši,
nego »koča«. Razlikujeti se od poslednje v tem,
da potrebujejo za ribarenje le po jedno la-
dijo (bragoča), dočim potrebuje ona velika
po dve.

Ladije vlečejo mreže za seboj s silo vetra
in preplujejo 1—3 morske milje na uro.
Vlačijo jih pa po morskem dnu. Kolikor
močnejši pa je veter, tem hitreje se
pomika to — oralo po morskem dnu. Oralo,
sem rekel; res pravo oralo ali plug so te
mreže, ki orjejo po dnu. Največ škode na-
pravlja velika mreža ali »koča«, ker je naj-
močnejša in največa. Ko je mreža na dnu in
vozi ladija naprej, so med njima 700 do 1000
metrov dolge in na vsakem koncu precej
debele vrvi. Te vrvi so na jednom koncu
privezane na ladijo, na drugem pa na mrežo.
Te vrvi plašijo se svojim gibanjem posebn
takozvane modre ribe, n. pr. lokarde, plavice,
tunje, sardele, sardone itd., ki bi se večkrat
približale bolj k bregu, ako bi mejpotoma
ne srečavale čožotskih vrvi, ki jih plašijo
tako, da zopet beže na visoko morje.

Leta 1900, meseca aprila, so Čožoti ujeli
nekje na kvarnerskih otokih veliko množino
lokardie (scombri). Ali ker so bile manje od
10 cm, metali so jih, predno so prišli v luko,
zopet v morje, vse z mečkane. Prepove-
dano je namreč loviti lokardie manje od 10
cm in so se Čožoti bali kazni. Tako so jih
zatrli vsaki dan do 300 kg. In to le 8 čož-
otskih ladij! Omenim naj, da lokard, ako
so velike, gre navadno 4—5 na jeden kg;
teh pa, ki so jih metali v morje, je šlo go-
tovo najmanj po 200 na jeden kg. Koliko
zaroda je bilo zatrtega tu samo v par dneh!

»Koga drugega bi ne vozil zastonj, toda
Klarico — —«

Župnik se je nasmehnil zadovoljno ter
stopil v kočijo. Ciril je vzel vajeti in bič v
roke in kolikor je bilo kočij in voz na cesti,
vse je prehitel.

»Le polagoma, fant. Ko bi se zgodila
nesreča, kriv bi bil jaz, ki sem modrejši. Le
polagoma!«

Ciril je ubogal, dasi sta se konja čutila
razžaljena, da ju zadnji vozovi zopet preka-
šajo. Toda morala sta ubogati, kakor je ubo-
gal Ciril.

»Da, kmalu bi bil pozabil. Klarica je
naročila, naj te pozdravim in kadar ji bom
pisal, moraš jej tudi ti dostaviti kako
vrstico.«

Ciril se je nasmehnil blaženo.

»Pisati, toda kedaj, častiti gospod?«

»Mar nimaš čez teden trenutek časa?«

»Samo v nedeljo; takrat pa zahajam v
cerkev.«

»Torej po službi boži?«

»Vračam se popoldne, takrat pa krmim
konja.«

»A popoldne?«

»Seveda, toda takrat so vsi domači doma;
hoteli bi vedeti, kaj pišem ter bi se mi
smejali.« (Pride še.)

To je samo jeden slučaj. Ali to se do-
gaja dan na dan in pri vseh ribah, tako, da
bi mogli »ribjega mleka« (pesce latte), ali
malih še ne razvitih ribic, jajčic, malih rakov
nakreati kar cele parobrode. In to skoro brez
izjeme s takimi, katere so Čožoti zatrli. Ko-
lika neizmerna škoda je to za ribištvu!!

Naši domači ribiči bi tudi večkrat radi
spuščali mreže nekoliko dalje od kraja,
ali ne upajo si, ker se boje, da jim po noči
pridejo Čožoti s svojimi mrežami ter da jim
poberejo ribe in — mreže. Dogodilo se je
tudi že — ko so Čožoti našim ribičem na
ta način pobrali mreže in so naši potem šli
tirjat svoje mreže nazaj —, da je prišlo do
prepira, od prepira do pretepa in tudi do —
ubojstva. Kdo se ne spominja groznega do-
godka leta 1897 v križanskem slučaju?! Tako
pa se ne dogaja samo v tržaškem zalivu;
ampak tudi po Istri in Dalmaciji prihaja
večkrat do groznih spopadov na kopnem in
na morju!

V Trstu, na Reki, v Zadru, v Pulju je
često čuti glasove, da večkrat ne bi imeli
kaj jesti, ako bi ne bilo čožotskih ribičev,
češ, ti da o vsakem vremenu oskrbujejo trg
z ribami. Na tem je nekaj resnice; ali, ako
bi Čožote res odpravili iz naših vod, bi ves
nedostatek trajal morda 2—3 leta. Ker, čim
ne bi več ribarili po načinu Čožotov, bi se
ribe neverjetno razplodile in bi naši ribiči
imeli tako bogat lov, da bi dajali na trg ob
vsakem vremenu ne le zadostno, ampak tudi
eenenih rib.

Ali krivica, ki jo delajo Čožoti, je še
druga. Mesto da bi ribe, ki jih love v na-
šem vodovju prodajali v naši monarhiji, pa
jih pošiljajo s parobrodi v druge kraje, zla-
sti v Čožo, v Benetke in v druga italijanska
mesta. Posledica temu je, da celo naša ob-
obalna mesta — o notranjih niti ne govo-
rim — nimajo rib in je na naših trgih silna
draginja. Tudi naše tržaške gospodinje bi ve-
dele zapeti o tem žalostno pesem.

Mnogo, mnogo bi se dalo povedati iz
ribiške kronike o teh ljubih italijanskih ribi-
čih, in o škodi, ki jo delajo domačemu ribi-
štvu. Obračamo se torej do odločilnih fak-
torjev, v prvi vrsti narodnih, naj oni
opozorijo državne na pogubo, ki preti
domači ribiški obrti, temu u-
glavnemu viru dohodka veli-
kega dela prebivalstva, pošte-
nih davkoplačevalcev in lojal-
nih podanikov. Faktorji, do katerih se
obračam, so: naše politično društvo, gospodar-
ske zadrage po Istri, kmetijska družba za
okolice in pred vsemi pa naši gg. državni
poslanci. Ti faktorji naj preskrbe za inija-
tivo za popolno odpravo Čožotov iz naših
vod. In če že to ne bi bilo drugače, pa
naj bi zahtevali od vlade vsaj to, da se
točke 22, 23 in 24 ministerijalne naredbe od 24.
dec. 1. 1884 prenaredi v zmislu, da bi bilo riba-
renje z mrežami koča, braganja in tartana
prepovedano vsaj na dve morski milji da-
ljave od naše obali in da bi tako ribarenje
bilo dovoljeno le od 1. oktobra do 15. aprila.
Omenjeni faktorji naj poskrbe, da se držav-
nemu zboru predloži peticija za odpravo Čož-
otov, ali vsaj za označeno spremembo. V
peticiji naj bi zahtevali tudi, da se od strani
organov pomorske oblasti uvede strožje po-
stopanje proti vsakemu prestopku in da se
nadzorstvo nad ribištvom pomnoži tako, da
bo popolnoma kos svoji nalogi.

Zadnji čas je res, da tudi z našega morja
izgine — filoksera, da bo mogel domači ri-
bič vsaj dihati in da si zopet nekoliko opo-
more v gospodarskem položaju svojem. Naše
vinogradništvo in ribištvu sta menda dovolj
dolgo že plačevala dragi račun pogodbe z
Italijo in jaz bi menil, da bi najprimitivnejša
pravičnost zahtevala že, da se jima odvzame

PODLISTEK

4

Na razpotju življenja.

Vaška slika; češki načrtal J. L. Hrdina; posl. Podravske
II.

Ciril je še dolgo stal na peronu ter zrl
za vlakom, ki pa je kmalu zginit in le po-
vesno črtno dima je naznačevalo njegovo
smér. Da, z njim je zginita tudi ona, s ka-
tero se je dolga leta igral ter jo imel rad
kakor sestro.

Zamecki je moral precej dolgo čakati,
predno se je Ciril vrnil:

»Kje si bil tako dolgo?«

»Gledal sem za vlakom.«

»Čemu si tako otožen? — Kaj ti je?«

»Nič — samo otožilo se mi je za Kla-
ricco.«

Ali je imelo mari lagati otroško srce? —

Od Peruca sta stopala konja korakoma.
Čemu hiteti? Saj sta bila konja že itak
potna.

»Nu, Ciril! Kar naenkrat ti je vzelo
marnje?«

»Ne vem vam kaj povedati oče. — Ali
pojdeva po gospoda župnika jutri zopet na
kolodvor?«

»Vidiš, na to bi bil pa pozabil kakor
na smrt. Kajpada, da pojdeva. Ker sva ga
pripeljala sem, morava ga odpeljati tudi na-
zaj. Samo to je, da jutri pojdeš ti sam, ker
jaz moram iti v Libohovico. Saj ti menda že
sem zaupati konja?«

»Da, sedaj že vem, kako ju moram dr-
žati, kako se izogibati.«

In kako se je začudil kameniški župnik,
ki je naslednjega dne stopil na Peruškem ko-
lodvoru z vlaka ter videl ondi stati na cesti
Cirila s konjama.

»Menda me vendar ne čakaš od večeraj
fant?«

»Ne, še le pred kratkim sem dospel.«

»Po mene.«

»Da, častiti gospod. Blagovolite sesti v
kočijo.«

»Toda, toda — še nisem vprašal Zamec-
kega, koliko sem mu dolžan za jedno vožnjo,
a tu pa že zopet — —«

»Za prvo vožnjo niste dolžni nič, druga
pa je k prvi pridevek«, se je nasmehal Ciril.

»Ali je to rekel Zamecki?«

»Ne, toda ko bi kaj zahteval od vas,
porečem mu, naj si to odšteje od mojega za-
služka.«

»Ali bi, bil res takšen? — Tedaj boš pa
slab gospodar.«

nekoliko tega bremena, katero občuti to prebivalstvo tem bolj, ker ve, da vse te žrtve uživajo ljudje, ki so si ecer naši »zavezniki«, alivendar sovražniki, katerih sovražstvo do nas je tradicionalno, zgodovinsko.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 17. maja 1901.

Skupno postopanje hrvatskih in slovenskih poslancev. J eden članov »Hrvatsko-slovenskega kluba« nam piše: Kakor na ukaz ali migljaj — bodi že od katere-koli strani — prinesle so dunajske novine dne 15. t. m. notico o »fuziji jugoslovanskih klubov«. — To notico so donesle po češkem listu »Hlas Naroda«. Notica ima nekaj resničnega, deloma je nepopolna, deloma pa tudi tendenciozna.

Resnično je, da so se poslanci hrvatsko-slovenskega kluba dne 13. t. m. razgovarjali o tem, da bi hrvatsko-slovenski poslanci v državnem zboru sestavili parlamentarno komisijo, v kateri bi se dogovarjali, kako naj bi vsi ti zastopniki hrvatskega in slovenskega naroda sporazumno postopali v državnem zboru.

Nepopolno je, ako se govori o sporazumnem postopanju samo »hrvatsko-slovenskega kluba« in »Slovenskega centra«. »Hrvatsko-slovenski klub« želi sporazumno postopanje ne le s slovenskimi poslanci »Slovenskega centra«, ampak tudi z onimi štirimi slovenskimi poslanci, ki ne pripadajo sedaj nijednemu, ni drugemu klubu. **To je odločna zahteva »Hrvatsko-slovenskega kluba«.** Kakor od prvega začetka, tako stremi ta klub tudi sedaj po sporazumnem postopanju vseh hrvatskih in slovenskih poslancev in noče nikakega izključevanja, bilo z ene, bilo z druge strani.

Tendenciozno pa je, ako se govori, da se zato pripravlja združenje obeh klubov, da se s tem ustanovi protitežje proti mladočeško-nemški alejanci!! V tem delu je rečena notica naperjena proti Mladočehom in jo treba odbiti kar najodločneje. In sicer ne samo zaradi tega, ker so Hrvatje in Slovenci o vsakem, za nje važnem vprašanju imeli vsikdar Mladočeha na svoji strani — in čisto jedino njih — ampak tudi zavoljo tega, ker v »Hrvatsko-slovenskem klubu« ni bila namišljena mladočeško-nemška alejancija omenjena ni z jedno samo besedo. Kdor prinaša take novice, **ta bi hotel Hrvatom in Slovencem vzeti najboljše prijatelje in podpiratelje,** in ta tudi — ne zamerite mi tega neparlamentarnega izraza — laže!

Hrvatsko-slovenski klub ne zna ničesar pozitivnega o mladočeško-nemški alejanci. Ako bi prišlo, ali ako bi imelo priti do take, bi kljub že temu primerno uravnal svoje postopanje, in je tudi gotovo, da bi v tem slučaju mladočeški klub obvestil o tem klub hrvatsko-slovenskih poslancev.

Členi »Hrvatsko-slovenskega kluba« so želeli in so delali na to od prvega začetka, da bi vsi zastopniki hrvatskega in slovenskega naroda tvorili eden klub. Nesrečne razmere na Kranjskem pa so provzročile, da se ni doseglo tega. Sedaj, ko so ti zastopniki v dveh klubih, in ko četvorica njih ne spadajo ni k jednemu ni k drugemu klubu, ko so torej v treh skupinah, dela »Hrvatsko-slovenski klub« na to, da bi se te tri skupine vsaj po odposlanceh sporazumevale o postopanju v državnem zboru. To bi morda, malo po malo, dovelo do skupnega kluba. Sedaj že pa bi to pokazalo nasprotnikom hrvatskega in slovenskega naroda, da njegovi zastopniki postopajo sporazumno; ob jednemu pa bi pokazali tudi prijateljem hrvatskega in slovenskega naroda — in med njimi v prvi vrsti Mladočehom — da o vsaki priliki vedo, na koga imajo računati.

Členi »Hrvatsko-slovenskega kluba« delajo tako ne samo radi svetih vezi, ki spajajo hrvatski in slovenski narod, ampak tudi iz prepričanja, da zastopniki tega naroda, ako so razdeljeni, ne morejo ničesar, da na take nikdo ne računa, da se nikdo ne ozira nanje; in da bi, ako bi sporazumno postopali, nekaj zmogli, nekaj veljali; da bi računale žitaj prijateljske in neprijateljske stranke in tudi e. k. vlada!

O položaju. Ni ravno slabo znamenje to, da v novejših časih, čim se je začelo kaj snovati in čim se dozdeva, da se pripravlja kaka važna evolucija v političnem življenju države, redno govore tudi o nas Jugoslovanih.

A to ne le prijateljski listi, ampak tudi sovražni. To bi kazalo, da smo nekoliko vzrasli na ugledu in da smo postali vsaj mal faktor v avstrijskih računih. Sedaj se mnogo govori o zblizanju med Mladočehi in Nemci. Mi smo povedali že zadnjič, da se najstрупeneja sovražnica Slovanov, »Neue Freie Presse«, kar topi v zadovoljnosti na dogodkih, ki se pripravljajo po njenem menenju. In v včerajšnjem svojem uvodniku prede dalje svoje misli in pošilja v boj ves svoj arzenal frazeologije, da bi med Čehi in velepolestvo zagnala kar najdebelejši kol. In kako se mudi nemškoliberalnemu listu! Raje danes nego jutri bi objel Mladočeha, ali same in brez — dosedanjih prijateljev. To vzbujaa sum in Mladočehi ne bi bili previdni politiki, ako ne bi potrojili svoje — previdnosti. Tudi izdajica božjega Sinu je poljubil njega, katerega je hotel — izdati. Tudi praška »Politik« je tega menenja, da vse navdušenje nemških liberalcev za spravo z Mladočehi izvira le iz želje, da na ta način pride zopet v sedlo — nemški liberalizem. In ta liberalizem je uverjen, da se posreči to, ako le Čehi izstopijo iz vrst njega nasprotnikov. A baš Čehi so imeli dovolj prilike, da so do dobrega okusili, koliko je vreden nemški liberalizem. Soditi morejo torej že v naprej, kako bi bilo, ako bi ta liberalizem zopet zagospodaril! Da je imel ta liberalizem le najmanjšega čutstva do drugih narodov, bi bil v dolgih letih, ko je gospodaril, dovel do takega razmerja, da bi bili Nemci prvi med jednaki, a on je vsikdar pritiskal na to, da bi bili gospodarji nad neslobodnimi. In mi pritramo praškemu listu, ki pravi, da je to tudi danes še temeljna tendenca nemškoliberalni politiki! Sicer pa nismo dosedaj še nič čuli, da Mladočehi res mislijo na take nevarne ekskurzije na polje političkih negotovosti. Tem bolj nas je osupnilo, ko smo minole sobote čitali v »Slovenec«, da tudi možje v »Hrvatsko-slovenskem klubu« že jemljejo kakor gotovo stvar, kar si »Neue Freie Presse« — želi. Nam se je stvar zdela nedostojna neverjetna; vendar smo se odločili, da napišemo oster apel do odločilnih činiteljev v »Hrvatsko-slovenskem klubu«, v katerem bi jih bili opozorili na usodne posledice, ki bi mogle navstati za razmerje med Jugoslovani in Čehi, ako bi se prvi res odločili na tako husarsko ježo proti češko-nemški alejanci, dokler — je ni!! Pošiljanja takih tendencioznih vesti v svet ne more opravičiti niti sicer lepi namen — združenja obeh jugoslovanskih klubov. Tembolj nas pa veseli, da nas je eden odličnih členov hrvatsko-slovenskega kluba odvezal od storjene nakane, doposlavlši nam pojasnilo, oziroma protest, ki nas zadovoljuje popolnoma. Mi uvažujemo duševno razpoloženje izvestnih gospodov v »Slov. centru« in umejemo, da bi se radi rešili iz zagate, v katero jih je pognala trma njihovega voditelja, ali proti temu se moramo izjaviti najodločneje, da se tako igrajo z ognjem, ki bi mogel najhuje osmoditi, ne toliko njihovih prstov, ampak — interese slovenskega naroda.

Nekaj o naših zaveznikih. Roman »L' Oltraggiata«, katerega je tukajšnje redarstvo zaplenilo, je imel štiri poglavja: 1. hujskanje proti Slovincem, 2. hujskanje proti katoliški cerkvi in slov. duhovnikom, 3. hujskanje proti avstrijskim napravam in institucijam sploh in 4. hvalospeve irredentizmu in sličnim prizadevanjem. In da to ni bil res lep roman? Avtor pa mu je menda tajnik društva »Dante Alighieri«, o katerem je znano, da šteje med svoje člene tudi aktivne in neaktivne državnike ter visoke oficirje italijanske. Pa reci še kdo, da nimamo v Italiji izborne zaveznice in še bolje doma — avstr. diplomacije! Gospodu grofu Goluchowskemu naše najiskreneje čestitke!

Nemški državni zbor je bil v torek odgodjen do novembra. Konec seje je kancelar grof Bülow prečital cesarsko naredbo, s katero so posvetovanja odložena do 26. novembra. Na tem dogodku je znamenito, da ga je opozicija izsilila se svojo obstrukcionistiško taktiko. Tudi tam je bila v razpravi od agrarcev zahtevana novela o davku na žganje, a niso mogli glasovati, ker je bila zbornica nesklepčna. Opozicija je namreč večino prevarila s tem, da o prvih dveh čitanjih ni stavila nikakih predlogov in se je vedla, kakor da ne misli oponirati rečenemu zakonu. Večina se je dala preslepiti, zbok česar je bila v torek tako slabo zastopana, da je opozicija mogla napraviti državni zbor nesklepčnim.

Vojna v južni Afriki. Iz Londona

poročajo, da je Dewet zopet udril v kapsko kolonijo in da je sedaj z velikim topom v Zuurbergu. Oddelki njegovih čet so se pojavili na različnih mestih Kapske kolonije ter imeli že tudi več bitk z angleškimi četami, katere so premagali. Videti je torej, da so burske čete jako agilne in podjetne. In le pametno in pošteno bi bilo od strani poveljnika Angležev, ako je resnično, kar trde nekatera sporočila, da je namreč nasvetoval angleški vladi, naj stavi Burom čim najugodnejše mirovne pogoje. No, kdor je čital zadnja govora ministerskega predsednika Salisburyja in pa brezvestnega ministra za kolonije, Chamberlaina — posebno tega poslednjega — mora že dvomiti, da bi takov pameten nasvet našel poslušnih ušes na angleški vladi. Saj se ti gospodje ne sramujejo tudi najdrznejših laži, trditev, ki so z resnico v dijamentalnem nasprotstvu, da bi le angleško jvnost hujskali v nadaljevanje vojne. Mari hočete drznejo laž, nego je ta, da se je Anglija tako skazala v južno-afriški vojni, da se odslej vsaka velasila dvakrat premisli, predno bi hotela začeti preprič z Anglijo?! Kaj takega trditi, ko vendar ves svet — tudi najboljši prijatelji Angležev — soglašajo v tem, da je vojaški ugled Anglije v tej vojni dobil takov udarec, da je vprašanje, da-li ga sploh kedaj še preboli!!

Tržaške vesti.

Novoimenovani e. kr. davčni nadzornik g. Tomaž Birimiša je pridodeljen okrajnemu glavarstvu v Sežani, da prevzame davčne uradne posle; isti je rodom iz Dubrovnika in pravičen v narodnih stvareh.

To pa je že res preveč! Pod tem naslovom nam pišejo iz Rojana: Gospod urednik! Dovolite mi, da sem odkritosrčen! Jaz nisem »unijat«, niti nisem simpatizoval do sedaj s tem gibanjem. Nisem se hotel odreči veri, da se stvari obrnejo na bolje tudi brez takega radikalnega koraka. Zato sem molčal in trpel, misleč, da se naš gospod župnik vendar spametuje; jaz sem — ne zamerite, da govorim tako o sebi! — eden onih, ki vestno in iz prepričanja izpolnjujejo verske dolžnosti. Zato, da ne bi prilival olja v ogenj, vam nisem do danes pisal ni besedice, da-si sem imel — kakor reden obiskovalec božjih služb, — že marsikaj na sreč, kar me je peklo in bolelo. Kar se je pa dogodilo minoli ponedeljek na večerni majnikovi božji službi, to presega že vse meje — zato ne morem in ne smem več molčati.

Naš gospod župnik je začel zopet rohneti — trde, da naše ljudstvo proklinja Mater božjo! Rekel je: »Veliko Rojančanov je, ki jo preklinjajo (namreč M. B.) tako g e e r d o — hujše nego živali!« Da gospod župnik svari in uči svoje ovčice, je prav, je njega dolžnost, ali način katerega rabi in besede ki jih izgovarja na svetem mestu — ne spadajo tja, ampak — kam drugam. Vem, da Vi gospod urednik, se nikdar ne spozabite tako, da bi zapisali v vaš cenjeni list besedo, kakoršnjo je rabil g. župnik? Gospod Jurica jo je pa izgovoril na svetem mestu, na polna usta, ne mené se za navzočnost otrok in mladine, na pobožnosti!

Rekel je: Rojančani preklinjajo M. B. bolj nego živina in jej pravijo — tu je rabil besedo, katero usta, ki so v resnici izobražena, ne rabijo nikdar, in ki se ne izgovarja v družbi olikancev, zlasti ne v družbi ženske, kamo-li na svetem mestu?!

Ali se gospodu župniku res nič ne zdi, kake konsekvence morajo priti za takim postopanjem? Ali misli res, da s takim postopanjem zaustavi gibanje, katero mu je to umejeno sila neprijetno — katero pa je provzročil v prvi vrsti ravno — on sam!! Pametni ljudje gase, če vidijo, da je začelo kje goreti; gospod župnik Jurizza pa je drugačnega menenja. On meni, da najhitreje pogasi plamen s tem, da — znaša nova polena pod kotel in da pali in kuri neprestano! Razsodni ljudje pa se ne čudijo temu, da je vspeh takemu gašenju — še večji plamen!

Iz mesta neverjetnosti, ali: čujte in strmite! Kake tri mesece je tega, ko je bil neki italijanski podanik vsprejet v stalno službo pri avstrijskem Lloyd. Že to samo na sebi je dejstvo, ki kriči, da živimo v mestu neverjetnosti. Ali ta slučaj je tem bolj kričeč ob dejstvu, da ima dotični mož že več »navadnih« grehov na svoji vesti.

Pred kakim tednom pa je moža — ime mu je Giovanni Carnielli — vzela noč in zgnil je — Bog ve kam! In prišla je komisija preiskovat, kaj in kako — da se uveri,

da-li je dragi regnicolo vestno opravljal svojo službo?

Komisija je preiskovala in kmalu se je prepričala, da v nekem zaboju manjka 65 parov svilnatih nogavic!! No, ob enem smo izvedeli, da so že pri izhodu iz slobodne luke našli pri poštnjaku nekaj takega svilnatga in da radi tega — mož že čepi v luknji!

Mož ni bil torej samo tuj podanik, ampak tudi tat! A vspričo temu dogodku — ki pa ni osamljen, ampak tipičen — sili se nam vprašanje: kako je mogel tak človek v avstrijskem Trstu priti do službe podmagazinerja pri avstrijskem Lloyd, torej zavoda, ki uživa bogate subvencije od avstrijske vlade?!

Kako? Mi ne vemo; ali to smo izvedeli iz dobrega vira, da so pri možu našli vizitko nekega bivšega namestnika! Seveda ne mislimo s tem dolžiti tega gospoda, da je hotel uzmoviča priporočiti in tudi radi izključujemo možnost, da bi bil dotični velmožni gospod vedel, kake vrste poštnjak je njegov zaščiteneec; ali to jedno stoji, da ta slučaj priča, kako v našem Trstu e. kr. birokratje nimajo nič proti temu, ako se na mestu domačinov nameščajo tuji podaniki in da se celo preko zavodov, ki uživajo žulje avstrijskih državljanov, vrši italijanska infiltracija. Te je morala, ki izvira iz tega slučaja, in ta pravi: da živimo v mestu neverjetnosti!

Kedo je kriv? Včerajšnji »Indipendente« opisuje revno stanje cele armade tistih laških delavcev, regnicolov, došlih tu sem na povabilo tržaških irredentovskih krogov, ki so tem revnim ljudem brčkone obljubljali hribe in doline, a jih sedaj, ko so dospeli v velikih masah — pušča stradati! To so Italijani! To so patrijote! Gorje revežem, ki jih ne poznajo in ki jim gredo na limanice, kakor se je zgodilo v tem sedanjem slučaju! Mi smo »italijanofobi«! Vsaj smatramo nas za take in opisujejo — osobito tu v Trstu! No, verujte nam, da nam je bilo milo pri sreč, ko smo jih videli te dni cele mase, teh revnih laških delavcev prenočevati na plamen — trgu pri »rudečem mostu«! Kje ste bili vi veliki patrijote, kje je bil vaš italijanizem, kje vaša kultura (saj kultura je vir človekoljubja) da ste pustili te reveže v takem bednem stanju? Kje je bil oni glasoviti »Italijan« Mayer, ki je v Rimu trosil tisočake za pojedine velike gospodi? Nimate-li vi Lahoni na razpolago pol Trsta? Nimate-li raznih društev? In če ste se že morda bali, da bi se okužili od revnih bratov iz Italije — jih-li niste mogli ohraniti vsaj v kakem skladišču! He, lepo je biti »patrijoti«, ko je človek sit vsega in ko gre za to, da na cenjen način kljubujete nam sodeželanom, ali ko treba pomagati revežem — zapeljanim po kakem brezvestnem tržaškem irredentaru, tedaj — se nehuje ves vaš patrijotizem! Pohvaliti moramo one, ki so spregovorili resno besedo na adresu zapeljivcev teh tujih delavcev — kar sta storila tukajšnja lista »L' Indipendente« in »Avanti«! Ob enem bi prosili slav. politično oblast, naj zasleduje tiste brezsrčne zapeljivce — in naj jih ako le mogče pokliče na strogo odgovornost.

Truplo utopljenca v vodnjaku. Pred nekaj dnevi smo bil² sporočali, da je izginil od doma 53-letni Karol Petelin, ki je stanoval pri sv. M. Magd. Zgornji št. 80 ter da se je sumilo, da je Petelin kje ponesrečil. Ta sum je bil popolnoma opravičen, ker v soboto popoldne so našli njega truplo v nekem vodnjaku v Rocolu. Krčmar Ivan Gregorič iz Rocola šte. 605, je bil namreč po opravičilih v njivi njegovega sosedu Cerkevniča in je, gredé mimo vodnjaka, opazil v istem človeško truplo. Stvar je takoj naznanil redarstvu, ki je pozvalo gasilce, naj mrtvo truplo izveležejo iz vodnjaka. Ko se je zgodilo to, spoznal je nekdo zraven stoječih, da je utopljenec identičen z že več dni pogrešanim Karolom Petelinom, kar je potrdila tudi njegova hči, ki so jo bili med tem pozvali. — Truplo so odpeljali v mrtvašnico k sv. Justu.

Poštarne stvari. V zadnjo sobotno izdajo smo vsprejeli bona fide neko notico, tihočoo se imenovanj viših poštaih kontrolorjev. Opozorjeni, smo natančneje poizvedovali o tej stvari ter se prepričali, da je dotični kompetent eden starejših poštaih kontrolorjev, da že več let samopožrtivovalno in brez vsake nagrade opravlja službo višega poštnege kontrolorja, da ima torej pravico do tega, da poleg drugih kompetentov tudi njega pošteva o eventualnih bodočih imenovanjih. To lojalno izjavo podajemo tem raje, ker nam

je vsikdar le do tega, da grajamo nedostatke, ako so resnični, likdar pa ne grajamo le v ta namen, da bi komu škodovali.

Najdeno samomorilčevo truplo. V borovskem gozdu našli so včeraj že na pol segnilo truplo samomorileca Andreja Blahe, rojenega l. 1845. v Skrzypnem v Galiciji. Pred blizu jednim letom zastupila se mu je hči in umrla, tako, da je ostal sam s svojo ženo; pozneje pa je ta pala tako nesrečno, da si je zlomila nogo. Vse to je ubogega moža potrla tako, da se je udal pijančevanju, vsled česar je bil odpuščen iz službe vratarja. Dobil je drugo tako službo, ali tudi v tej ga je hišni upravitelj jedenkrat oštel radi pijanosti. To je bil neposreden povod, da se je mož zastrupil.

Dražbe premičnin. V soboto, dne 18. maja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Sette Fontane šte. 629 in v ulici Media šte. 29, voz; v ulici Giulia šte. 3 in Verdella pol. št. 205, obuvala; v ulici Michelangelo šte. 696, kolo in pohištvo; v ulici Farneto šte. 33, hišna oprava; v ulici Aequedotto šte. 17, hišna oprava in puške; Škorklja šte. 258, v ulici del Pesce šte. 2 in v ulici S. Sebastiano šte. 528, hišna oprava; trg della Borsa šte. 2, hišna oprava; Corso šte. 5, Veliki trg poslopje Modello, pečatniki, črnilo, hišna oprava in stroji.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 22.3, ob 2. uri popoldne 21.3 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 763.2. — Danes plima ob 9.38 predp. in ob 7.54 pop.; oseka ob 2.44 predpoludne in ob 2.48 popoldne.

»Tržaški Sokol« vabi na svojo veselico, katero priredi v nedeljo, dne 19. maja v »Narodnem domu« v Barkovljah. Vspored je sledeči. 1. H. Vogrič: »Na zdar!« koračnica, godba. 2. H. Volarič: »Slovenski svet«, možki zbor. 3. V. Novak: »Hrvatskim pradedevinam«, godba. 4. F. S. Vilhar: »Na vrelu Bosne«, možki zbor z bariton solo. 5. Telovadba na drogu. 6. A. Gerbec: »V veseli družbi«, potpourri, za godbo priredil A. Wagner (novo). 7. Dav. Jenko: »Naprejši«, možki zbor. 8. And. Hajdrih: »Jadransko morje«, godba. 9. »Ženski jok«, šaloigra v enem dejanju. — Pevske točke izvaja iz prijaznosti »Slovensko pevsko društvo«. Svirala bo godba pod vodstvom gosp. Wagnerja. Vstopnina 30 nč. V slučaju neugodnega vremena se veselica preloži.

Vesti iz ostale Primorske.

× Utopljen deček. Pred nekaj dnevi vračal se je »kuter« »Ella« od nekakega izleta v Rovinj. Nedaleč od mesta je krmilec ladije zapazil nekega človeka, ki se je kakih 200 metrov daleč s plavanjem očividno hotel rešiti pred smrtjo. Ladijo so takoj obrnili proti človeku, da bi ga rešili. Dospelšim nekoliko bližje, dozdevalo se je izletnikom, da sta celó dva človeka v morju, ali ko so dospeli tja, dobili so samo jednega, Nikolaja Privileggio, katerega so vzeli na ladijo. Ko so ga vprašali, kaj je z onim drugim človekom, odgovoril je Privileggio, da je samo on ponesrečil. Vozil da se je namreč v nekem čolnu, katerega je veter prevrnil. — Kake dve uri pozneje, ko je ladija s Privileggio priplula v Rovinj, je načelnik paznikov tamošnje ječe naznanil redarstvu, da že več časa pogreša svojega devetletnega sina, katerega nikakor ne more najti. Iz poizvedovanj se je doznalo kmalu, da se je deček vozil z rešenim Privileggijem v čolnu, kateri se je zvrnil. Privileggio, katerega so takoj aretirali, je najprej tajil, da bi bil videl dečka, a je slednjič vendar priznal, da je bil deček žnjim v čolnu. Ko se je čoln prevrnil, zagrabil da se ga je deček okoli vratu, ker pa je mladenič videl, da bi bila tako utonila oba, porinil je dečka od sebe, katerega ni več videl potem. Privileggia so obdržali v zaporu. Truplo utopljenega dečka pa ni bilo mogoče še najti.

× Nedostatki v Nabrežini. Iz delavskih krogov nam pišejo: Sodé po tem, kar se govori in piše, ne bi bilo nobenega dvoma več, da se na postaji v Nabrežini kaj predrugači. No, predno spregovorim par besed, naj izjavim, da proti onim 18 možem, ki zastopajo občino nabrežinsko, ne morem reči nič slabega, niti kaj pisati proti osebnosti njihovi. Ali nekaterim njih bi lahko očitali da se premalo brigajo za splošno korist naroda, oziroma občine. Čitateljem je

dobro znano, kolikokrat že smo opozarjali slavno županstvo v Nabrežini, naj bi storilo potrebne korake do ravnateljstva južne železnice zaradi slovenskih napisov na postaji; tudi radi dopisov ob ces. cesti smo opozarjali slavno županstvo; ali vse zastoj! Enkrat so odgovarjali v »Edinosti«, da oni so napravili prošnjo, da pa še ni rešena. Ali od tistokrat je minolo že precej časa, ne da bi se bilo kaj spremenilo, in ne da bi vedeli mi, da-li je ona namišljena prošnja rešena ali ne? Vi močje ste očetje vseh nas, vam je dolžnost, da zahtevate svoje in naše pravice. Ako storite tako, potem vas bomo spoštovali mi mlajši. Dosedaj pa smo čuli le neugodne sodbé o vašem delovanju!! Ni čudo torej, da mislimo vsi na prihodnje volitve starešinstva in da prodira prepričanje bolj in bolj, da treba voliti može, ki se ponajajo z zmožnostjo in resno voljo, ne pa samo z — imetjem.

Poglejmo malo še na postajo. Uslužbenec Štefan Pertot ima nalog, da opozarja občinstvo o odhajanju vlakov. Kaj bi se vam, gospod Štefe, zdel takov grehov, ako bi to svojo službo vršili tudi v slovenskem jeziku? Ko bi klicali tudi: v Trst, na Dunaj, na Laško itd.?! Pomislite vendar, kje ste in kje leži Nabrežina!!

Tako vidite, gospod urednik, da Nabrežinci ne napredujemo, kakor bi morali, ampak gremo rakovo pot na postaji in — v občinskem zastopu.

Nekdo izza kota.

Vesti iz Kranjske.

* Razpis ustanove v izobrazbo kulturnega tehnika za melioracije barske zemlje. Sporazumno s kranjskim deželnim odborom se razpisuje iz državnih in deželnih novcev založena ustanova v znesku 1800 (tisočosemsto) kron v izobrazbo kulturnega tehnika za barsko (močvirnato) zemljo. Ustanovo odda c. kr. poljedelsko ministrstvo.

Štipendist se udeleži pod vodstvom deželne melioracijskega inženjerja Andreja Kornella letošnjega delovanja za barsko osuševanje in obdelovanje v Galiciji (t. j. približno od junija do septembra) ter bo po dovršenju istega še tri mesece sodeloval na pisarniških delih.

Dalje se zahteva, da štipendist po dovršeni izobrazbi kranjskemu deželnemu odboru naznani svoje stanovišče ter mu v prihodnje vsako premembo svojega stanovišča da na znanje, poleg tega pa se zaveže z reverzom, da vsaki čas, kadar bo kranjski deželni odbor zahteval to, da deželi kranjski, samoumevno proti primernemu plačilu, na razpolaganje svoje službovanje v stvarih barskega izboljševanja in obdelovanja.

Prosileci za to ustanovo, do katere imajo pravico mlajši, privatno prakso izvršujoči kulturni tehniki ali tehnično izobraženi strokovnjaki v obdelovanju travnikov, naj svoje prošnje, ki morajo biti opremljene s krstnim ali rojstnim listom, z domovinskim listom, kakor tudi z dokazili o dozdani predizobrazbi in o znanju jezika, vlože najkasneje do 20. maja 1901, na podpisani deželni vladni.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

Vesti iz Štajerske.

— Akad. tehn. društvo »Tri glav« v Gradcu bo imelo svoj II. redni občni zbor v soboto dne 18. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih s sledečim vspešdom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega zborovanja. 2. Čitanje zapisnika br. društva »Slovenija«. 3. Poročilo odbora. 4. Proračun. 5. Poročilo revizorjev. 6. Poročilo klubov: a) sabljaškega, b) pravniškega kluba. 7. Ev. dopolnilna volitev v častni sod (1 člen). 8. Slučajnosti.

Razne vesti.

Tudi pogrebniški so jeli štrajkati. Uslužbeni pogrebniških društev v Neapelju namreč. Dogodilo se je, da so štrajkovec zaustavili mrtvaške vozove in jih niso pustili dalje, krste pa so pometali na ulice. — Prav po — italijanski.

Mrtvec, ki sam plačuje pogrebne stroške. Nekemu poljskemu listu poročajo iz Labaczova: Minolo nedeljo ob 5. uri popoldne so svoji gospodarja Ivana Zuka konstatirali njegovo smrt. Truplo so oprali kakor treba ter je položili na mrtvaški oder. Naročili so tudi krsto in iz cerkve so prinesli voščene sveče, katere so prižgali. Nekako o polnoči pa se je mrtvec dvignil, stopil z odra dol

in jel lastnoročno razdirati oder. Ob enem je zahteval, naj mu dajo kaj — večerje. V ponedeljek zjutraj pa je šel v cerkev in je tam poplačal sveče in mrtvaško zvonenje. Potem je šel k mizarju, ter plačal dolg za narejeno krsto. Sedaj pa je mož — pri najboljem zdravju!!

XIII. glavna skupščina »Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev« se bo vršila dne 25., 26. in 27. maja 1901. na Bledu po nastopnem vspešdom: I. V soboto, dne 25. maja. — 1. Ob 3. uri popoldne: Seja upravnega odbora v šoli. Vspored: a) Poročilo o delovanju vodstva Zaveze; b) določitev poročila za delegacije; c) predlogi in nasveti.

2. Ob 8. uri zvečer: Zborovanje delegacij pri Valtriniju. Vspored: a) Predsednik otvori zborovanje; b) poročilo tajnikovo o delovanju Zaveze in Zavezenih društev; c) poročilo računskih pregledovalcev za upravo leto 1899/1900. (§ 15. pos. r.); d) blagajniško poročilo; e) volitev treh pregledovalcev računov (§ 15. pos. r.); f) določitev letnih doneskov Zavezenih članov (§ 7. lit. a. Zav. pr.); g) volitev vodstva in upravnega odbora Zaveze (§§ 11. in 12. Zav. pr.); h) določitev vspešdoma za glavno zborovanje (§ 24. Zav. pr.); i) določitev časa prihodnji XIV. glavni skupščini Zaveze (§ 22. Zav. pr.); j) predlogi in nasveti. — Po zborovanju delegacij bo prijateljski sestanek v gostilni pri g. Peterlinu, županu blejskem.

II. V nedeljo, dne 26. maja. 1. Ob 1/2 7. uri zjutraj sestanek pri Petranu.

2. Ob 9. uri dopoludne: Glavno zborovanje po vspešdomu, ki ga določijo delegacije, pri Valtriniju.

3. Takoj po glavnem zborovanju bo izvanredni občni zbor »Jubilejnega društva »Samopomoč««. Dnevni red: a) Predsednikov nagovor; b) prememba pravil po sklepu občnega zbora.

4. Ob 2. uri popoldne: Banket v Luisenbadu. Po banketu vožnja po jezeru in izlet na blejski grad.

5. Ob 8. uri zvečer: Zabavni večer pri Valtriniju. (Vabilo in vspešdom se natisne posebej.)

III. V ponedeljek, dne 27. maja. Ob 10. uri dopoludne izlet v Vintgar.

Za glavno zborovanje so zglašene te-le razprave:

1. Dosedanje smeri in bodoča naloga slovenskega jezikovnega pouka. Zglasila »Slovenska šolska Matica«. Poroča g. prof. dr. Fran Ilesič.

2. Učiteljsko pospešuj domačo in narodovo vzgojo. Zglasilo »Pedagoško društvo v Krškem«. Poročevalec g. ravnatelj Ivan Lapajne. Stavi bo sledeče resolucije: a) Slovensko in istrsko-hrvatsko učiteljsko ustanovi in vzdržuj list za domačo in narodno vzgojo. b) Slovensko in istrsko-hrvatsko učiteljsko se posvetuj o vpeljavi roditeljskih konferenc.

3. Novi poti k umetniški vzgoji mladine. Stavki: a) Naša izomika je odvisna preveč od knjig. b) Narava in izkušnja sta najboljši učiteljici. c) Mladina se preveč »poučuje«. d) Ljubezni do narave, gojenje čutil, vzgojitev roke in očesa.

4. Potreba in korist rokotvornega pouka za dečke v šolki dobi. Stavki: a) Veselje do delavnosti. b) V mladosti je treba začeti za poznejše življenje.

Oboje zglasilo »Učiteljsko društvo za ormoški okraj«. Poročevalec gosp. nadučitelj Ant. Porekar.

Vodstvo Zaveze.

Brzjavna poročila.

Sestanek v Opatiji.

OPATIJA 16. (P.) Danes je bil svečan obed na vojni ladiji Njeg. Veličanstva grškega kralja Jurija v Opatiji. Povabljen je bil tudi župan dr. vitez Stanger z nekoliko druge odlične gospode.

Danes je rumunski kralj Karol v dvorec Angiolina vsprejel v posebni avdijencijski monsignora Zamlića, župnika na Voloskem, in ekspozita g. Dubroviča iz Opatije, pridržavši ju pri sebi dolgo časa. Rekel jima je, da mu je bivanje tu jako ugodno ter da se nadeja, da tudi prihodnje leto pride v krasno Opatijo.

Posojilo avstrijskega Lloydja.

DUNAJ 17. (B.) Subskribcija na nove 4% prioritete v zlatu je imela najugodnejši uspeh. Tako, da se na podpise večinoma morejo dodeliti le vrednosti med 5% in 30%.

Konsorcij bo te dni vršil opcijo na ostali del emisije.

Kraljica Draga.

ZEMUN 17. (B.) V krogih, ki so blizu dvora beligradskega se glasi, da ruski zdravniki, poklicani v Beligrad, ne pričakujejo več poroda kraljice Drage. Vseučilišni profesor dr. Stegrev je imel včeraj z ruskim odposlancem Čarikovim daljši razgovor.

Eksplozija acetilena.

BUDIMPEŠTA 17. (B.) Sinoči se je v nekem hotelu v Szekszardu dogodila eksplozija acetilena. Hotelier in hlapec sta bila težko ranjena in več gostov lahko.

Iz angleške zbornice.

LONDON 16. (B.) Spodnja zbornica. V posvetovanju o vladnih predlogih, tičočih se reorganizacije vojske, je izjavil Balfour, da bi bila Anglija v začetku južno-afriške vojne v boljem položaju ako bi bila vojska organizirana tako, kakor se nasvetuje sedaj. Govoré o trditvi, da je obramba dežele prepustiti mornarici ne pa vojski, ter da so predlogi tičočji se obrambe dežele in obseženi v načrtu, nepotrebni, je opozarjal Balfour na to, da so se izvestni vojaški strokovnjaki v inozemstvu mnogo bavili z vprašanjem, da bi bilo možno izkreati vojaštvo na Angleško in kakove posledice bi nastale takemu izkreatanju?

Balfour je rekel, da bi to pomenjalo največjo varnost za mir, ako bi vojaški teoretiki na kontinentu umeli enkrat za vselej, da bi bilo namerjeno izkreatje na Angleškem jeden najbrezupnejih vojaških eksperimentov.

Na to so s 327 proti 211 glasovom odklenili predlog Campbell-Bannermana, v katerem se izjavlja, da zbornica sicer želi podpirati odredbe za povišanje sposobnosti vojske za boj, da pa meni ob enem, da predlogi vlade, z ozirom na močno narastla bremena, ki jih mora nositi narod, niso primerni. — Zbornica je vsprejela vojaške predloge vlade s 305 proti 160 glasovom.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 17. (B.) Iz seznama zgub, priobčenega danes, izhaja, da so Avstraleci, ki operirajo v okrožju Klerksdorp, v neki bitki dne 10. t. m. imeli 5 mrtvih — med istimi jednega častnika — ter 6 ranjenih.

Odbor političnega društva »Edinost« je sklenil v svoji zadnji seji, da bodo redne seje odslej ob sobotah in ne več v petkih. Jutri bo seja ob 8. uri in pol zvečer.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Prva slov. zaloga pohištva

iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a

se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst

••• T R S T •••

TOVARNA:	ZALOGA:
Via Tesa, vogal	Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje)
Via Limitanea	in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO

Predmeti postavijo se na parobrod ali železnico franko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)

prilporeča svojo bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke

Pošne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštne prosta.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se prilporeča

Josip Stantič

čevljar, mojster

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ugodna prilika.

V ulici Nuova, nasproti lekarni Zanetti se nahaja velik izbor

NAOČNIKOV

v jeklu, niklu, zlatem aluminiju in srebru iz najslavnejših tovarov in periskopičnimi lečami od 25 novč. višje.

Naočniki so zdravniško predpisani.

Moderne lorinje vdelane v želvino kost, dalnoglede za kopno, za po morju in gledališče.

Termometri za mrzlico, barometri in povekševalne leče po ugodnih cenah.

Sprejemajo se poprave.

Za Birmo!

MARSALA I., znamka Aula & Vergilio, od profesorjev priporočena. RUM I. in II. vrste (Jamajka) v izvornih buteljkah, Ciper prastari. Sprejemajo se raznovrstne naročbe o priliki birmo: za likerje, torte itd. Priporočila se

JOSIPINA GULIČ

v Trstu, ulica Belvedere št. 20.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7. — Podružnica: Via Torrente 4.

Priporočila svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinerega. — Najfinere testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franco.

Priporočila se pri najsolidnejšem delu in z zmernimi cenami.

Operater kurjih očes, (Kalist)

van specializist Giordani, ima svoj ambulatorij v Via Stadion 3. I. ki je odprt od 8 predp. do 6 pop. ob nedeljah in praznikih do 4. pop. Izvršuje odstranitev kurjih očes in zaraslih nohtov tudi v najbolj kompliciranih slučajih na poseben način in brez nikakoršnih bolečin. Cena za operacijo v ambulatoriju 1 krona, na domu 2 kroni.

Matelič Ivan

v Trstu Piazza Piccola št. 1. si čisti naznaniti, da je otvoril prodajalnico izgotovljenih oblek za gospode in dečke. Sprejema naročbe po meri, katere izvršuje po najnovejši modi in elegantno. Bogat izbor vzorcev novostnih snovij na upogled. Se toplo priporočila blagonaklonjenosti slavnega občinstva.

Konrad Jacopich

trgovec z jedilnim blagom v Trstu, Piazza Barriera priporočila svojo zalogo jestvin, kolonijalij, navadnega in najfinerega olja, najfinere testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franco.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi zalogi, analizirana in stavljen pod stalno kontrolo zavoda za kemično analiziranje, ovlaščena od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode in buteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje ministerstvo radi pregostega kvarjanja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kdor si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovij, nego da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dati bolnikom in konvalescentom, ker analitični zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vsa potrebna vsebina, ki jo morajo imeti najfinere vina.

CENE:

Istrski teran	liter po 32 novč.
Vino iz Kastelov pri Splitu	" 34 "
Fino vino iz VISA	" 38 "
Vino Opollo	" 40 "
Belo vino iz VISA	" 40 "

Zahtevajte vselej jamstveno znamko.

Josip Tami

ulica Legna št. 6 (Dvorišče)

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priporočano izvrstno, bolečine blažeče mazilo dobiva se po 80 stot., 1.40 K in po 2 K po vseh lekarnah.

Pri vkupovanju tega povsod priljubljenega domačega zdravila naj se pazi edino le na originalne steklenice v zaviti z našo varstveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve lekarne in le tedaj je gotovo, da se sprejme originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi

Klizabethne ulice 5.

Chief-Office: 48, Brixton-Road, London, SW.

A. Thierry-ja pravo stolistno mazilo

je najjače mazilo, ki oblaži bolečine, jih hitro zdravi ter odpravi na človeškem telesu vse prirasle izrastke. To mazilo je za hribolazce, kolesarje in jezdece neobhodno potrebno.

Vdobja se v lekarnah.

Po pošti franco 2 lončka 3 K 50 stot. Eden lonček pošlje na poskušnjo s cenikom ter seznamom zaloga na celem svetu proti predplačilu 1 K 80 st.

Lokarnarja A. Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogaten (Rohitsch-Sauerbrunn).

Naj se izogiblje ponarejanj ter pazi na zgoranj varn. znamko, ki se nahaja na lončku.

Ivan Semulič

TRST - ul. Belvedere št. 33. - TRST

priporočila slavnemu občinstvu v Trstu in okolici

kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfinere in druge vrste, iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena

S koščekom sladkorja zavžijte po potrebi 20—40 kapljic

A. Thierryjevega balzama se zeleno varstveno znamko »nuna« in na kovinskem zamašku vtisnjeno trdko: da pomirite krč, ublažite žive in ojačate delovanje železa. — Edino pristno. — Posamezne steklenice se vdobivajo skoro v vseh lekarnah po 30 in 60 st. Po pošti dvanajst malih ali šest velikih steklenic 4 krone. Steklenico na poskušnjo z navodilom uporabe in izkazom zaloga celega sveta pošilja po predplačilu 1 krona 20 stotink. — Pošiljatve je naslavljati na lekarnarja A. Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogaten (Rohitsch-Sauerbrunn). Vdobja se v lekarnah.

Pred ponarejanjem naj se varuje in naj se pazi vedno na zeleno varstveno znamko »nuna«, registrirana v vseh naprednih državah.

Neštevilno priznanih pisem je na razpolago in dohajajo vsaki dan izdelovalcu.

Gumijevi trakovi

najboljše vrste

za cepljenje trt na zeleno

ima na prodaj na debelo in drobno

F. Papis

Gorica Raštelj št. 31. Gorica

Novo mlekarstvo pristave v Kočah

sveže mleko, smetano in stolčeno smetano. Ulica S. Giovanni št. 3 v Trstu.

Restaurant

SILBEREGG

Via Ghega št. 9 A.

najugodnejša gostilna

PLZENSKO PIVO SILBEREGG

po 24 novč. liter.

Namizna vina in v buteljkah

zajamčeno pristna

Izvrstna italijanska in nemška kuhinja.

Kosila in večerje od 20. novč. višje.

Pivo v buteljkah

iz zaloge

SILBEREGG (G. E. POHLY),

Via Zovenzoni št. 2.

Tam se nahajajo tudi najpristnejša

vina: opollo, istrsko črno in belo.

Pozor „Secession“.

Kuhinjska posoda od sivega emaliranega železa, prekaša vse druge enake izdelke na trpežnosti in vztrajnosti ter je zelo po ceni in brez konkurence. Zaloga popolne kuhinjske oprave. Novost te vrste je patentovani stroj za kuhanje kave ali čaja, ki deluje sam od sebe, ne da bi bilo ga treba nadzorovati. Izključno prodajo ima

Anton madeo

zaloga železa, kovin in kuhinjskih potrebščin

TRST — ulica Barriera vecchia 5 — TRST

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 7. Od danes naprej se prodaja istrski teran po 32 novč., za na dom po 30 novč. liter. Rebula iz Brd po 32 novč. liter. Vinski očet po 12 novč. liter. Mrzle jedi v velikem izboru vedno pripravljene. Pivo I. vrste po 20 novč. liter. Na debelo po zelo ugodnih cenah.

Podpisani si časti naznanjati slavnemu občinstvu da je otvoril v

Via Scussa 1,

gostilno „All'antica città dalmata“

s prodajo dalmatinskega vina iz samega grozja po 36 novč. za družine po 32 novč. liter.

Naj me slavno občinstvo blagovoli obiskati a pa poslati po katerikoli množino in prepričalo se bode, da je vse to res, kar zatrjuje podpisani t. j. da je njegovo vino pristno.

Kdor pije to vino, se mu ni treba bati glavobola in tudi ne boleznij v želodcu marveč se mu zdravje utrdi, zadobi moč in tudi slast do jedi.

Spoštovanjem

Mate Kovačević.

NB. Na večji množine po posebnih cenah,

Važno za vsakega!

Razprodaja!

Po nečuvno nizki ceni se dobi za samo

2 gl. 95 nč.

krasna garnitura ob-

stoječa iz

14 krasnih drago-

cenih predmetov

in sicer:

1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tud

posrebr.) z lepo razrezljanim pokrovom, točno

urejena s 3 letnim jamstvom in škatljico.

1 krasna goldin ali nikljasta okropna verizica

s privegom. Pariški sistem.

1 goldin-igla. za kravate z imitir. briljanti.

1 par gumbov za manšete, znamka »Garantie«.

1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in

ovratnike.

1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno

puncir.

1 goldin prstan s krasnim kamenom.

1 žepno ogledalo v etvilju.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih pred-

metov z uro Anker-Remont. vred pošilja le

za 2 gl. 95 nč. s povzetjem ali po naprej

poslanem denarju, trdka

BRÜDER HURVIZ

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo

Neodgovarajoče sprejem v 8 dneh nazaj in

povrnen denar, vsled česar nima kupce nikakega rizika.

Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih drago-

ocenst brezplačno in franco.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo.

Vsak kupec vdobi v dar brezplačno krasen

žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.

Albert Brosch

Trst. — Via S. Antonio 5. — Trst.

Kožuhar in izdelovalec kap

Odlikovan na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kožuhovine in kap za ci-

vilne in vojaške osebe.

Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo

ter shranjuje vse kožuhovine in obleke za zimo

z jamstvom proti molem in ognju.

Proti malokrvnosti, za rekon-

valescente in v obče za vse šibke

osebe kakor tudi blede deklice

se priporočila

Ravasinijev

železnati kinin.

Sestavljen je iz racionalno izbranih

potrebni količin železa in delujočih

prvih kinina.

Vdobja se samo v

LEKARNI RAVASINI

v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.

Postne pošiljatve s povzetjem.

Jakob Kosmerlj

TRST

ulica ss. Martiri št. 16

nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

jestvin in kolonijalnega blaga, delikates

in konserv.

Izbir raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2.

nasproti ženskem liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem

najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

Gostilna

Dominik Ravalico

TRST. — Ulica Ghega št. 7. — TRST.

Velik izbor vin vseh prvih vrst: vino Teran,

Istrsko, Opollo, Vis, najfinere vina v bu-

teljkih, pivo prvega reda.

Domača kuhinja, jedi gotove vsako uro.

Sprejemajo se aboniranja na obed in večerjo,

tudi se sprejemajo naročbe na dom s točno

postrežbo.